

Koester het oude museum

Door Eric Bos

Het oude Groninger Museum uit 1894 staat erbij alsof het gisteren nog door de Groninger architect Cornelis Peters (1847-1932) is neergezet. Het is een neogotisch gebouw, het doet middeleeuws aan en het is toch helemaal iets van de negentiende eeuw. Een kleiner zusje is het van het oude Amsterdamse hoofdkantoor dat ook door Peters is ontworpen. Het is het nichtje van de Jozefkerk in Groningen van architect P.J.H. Cuypers, van wie Peters het vak leerde. En daardoor is het familie van het Rijksmuseum van Cuypers.

Er staat nog zo'n mooi gebouw van Peters in Groningen, het Hoofdkantoor aan de Munnekeholm. Zo laat de bouwhistorie haar sporen in de steden na en geeft de stad haar karakter en geschiedenis. Stedelijke overheden bezien hun schatten doorgaans met trots en vervloeken tegelijkertijd. Want schatten zijn duur in onderhoud. Daar hebben de overheden een vreselijke hekel aan. Zo is ooit het glorierijke Harmoniegebouw in Groningen, met zijn onvergelykbare akoestiek, tegen de vlakte gegoid. We moeten het oude Groninger Museum dus met onze ogen koesteren zolang het nog kan. Als het wordt verkocht, kunnen we van alles verwachten. Van waarde is slechts wat geld oplevert. Zo zit de wereld nu eenmaal in elkaar.

De zalen zien eruit als in de dagen dat het museum werd geopend. Let niet op de verf, let niet op een spijker meer of minder, maar op de vorm, de uitstraling. Van die zeldzaam mooie museumzalen zijn het, met koepeldaken van ondoorzichtig glas. In 1902 vond Geesje Mesdag van

De gemeente heeft het gebouw in de verkoop gegoid

Calcar, de weduwe van de schilder Taco Mesdag, de zalen zo mooi, dat ze er een groot deel van de Mesdagcollectie in onderbracht. Zo kreeg een van de zalen de naam Mesdagzaal en een ander werd Israëlszaal en Geesje legde contractueel vast dat de Mesdagcollectie voor altijd in deze zaal moest blijven.

Maar wat is een contract? Een stukje papier, waarin vroeg of laat de inktvraat toeslaat. Dus is er nog geen lege lijst van een Mesdagschilderij meer terug te vinden in deze zaal.

De gemeente heeft het gebouw nu in de verkoop gegoid. Dan zijn ze er van af. Misschien wel in de hoop dat het zo verbouwd gaat worden, dat we het niet meer herkennen en zullen vergeten wat het ooit was.

Voor al aan de binnenkant zie je dat het gebouwd is als een museum, nergens anders voor. Het ademt museum, het ruikt naar museum, zelfs met je ogen dicht merk je dat je in een museum ronddwaalt. Er hangt niks aan de wanden, de vloeren met hun museumglanzende planken zijn leeg. Maar al die oude muren die zich meer dan een eeuw gewillig lieten bespijkeren en beschroeven, roepen met klem om mooie exposities, om spraakmakende tentoonstellingen, om gevuld te worden met schoonheid, met verbazing, met rijke verzamelingen en unieke collecties.

Aan de Praediniussingel staat een compleet, kant en klaar museumgebouw. Hier is geen Gasunie of Mardini voor nodig om er een te bouwen. Cornelis Peters heeft dat al voor ons gedaan. De wetenschappelijke collecties, de verzamelingen cultuurhistorie, de regionale moderneren, Ploegkunst of Henk Helmantel kunnen er zo in. Het museum zal ze met open armen opnemen en liefdevol verzorgen, de verweesden en verbannen. Dat vergt visie en durf, inzicht en moed. Maar waar vind je dat in Groningen?

Een van de originele zalen van het oude Groninger Museum.